

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13. sz.
Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill.
Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Dr. Csernoch János Magyarország hercegprimása.

A magyar katolikus egyház vezérhelyére, az esztergomi érseki székre és Magyarország hercegprimási méltóságába a pápa és az apostoli király dr. Csernoch János kalocsai érseket ültette.

A természetben nincs ugrás, hanem van fokozatos fejlődés és emelkedés. Csak az jó és értékes, a mit a természet ilyen fokozatos haladással alkotott meg.

Magyarország új hercegprimása az egyházi méltóságok fokozatos pályáján haladt az ország második egyházi állásának, a kalocsai érseki székek magaslatáig, a honnét most az első méltóságba emelkedik fel.

A hogy a szívét-erkét művelte, a hogy az egyház és hazáért való munkálkodás széles mezején nem lankadó odaadással, hűséggel és buzgósággal mindig többet és többet dolgozott, a szerint vezette életsorsát az isteni Gondviselés mindig tágasabb munkakörbe, mindig nagyobb és nehezebb feladatok, súlyosabb gondok, nagyobb felelősséggel járó kötelességek világába.

Dr. Csernoch János a termékeny munkásság példaképe. Életkörülményei megadták neki a lehetőséget és módot a pihenő, vagy legalább a nyugalmasabb életre, de ez az ő tevékeny és lelkiismeretes egyéniségének nem felelt meg. Nagy akaraterejével és szívének azzal a lángjával, melyet hivatásszeretete szított fel, mindig keresett és talált is magának olyan teret, a hol dolgozva és áldozva nagy céloknak, nemes életfeladatoknak szentelhette erejét.

És mikor harci zaj verte fel a magyar Sion tájékat, s a szobát és a tollat hadi zászlóval és csatasíkkal kellett feleserélni, dr. Csernoch János egy percig sem habozott odasietni, a hova őt a kötelesség parancsszava hívta. Sebeket is kapott a harcban, de nem a becsület, nem a tisztesség helyén, ez a hely ő nála megsebezhetetlen volt, hanem sebeket kapott küzdő karjain, de ott sem nyílt csatában, a hol dr. Csernoch Jánost legyőzni nem lehetett, hanem az orozva támadó önkény fondorlatos hamisságai között, mert ezen a téren az ő egyenes lelke ellenfeleivel szemben tehetetlen volt.

Mint hazájának hű fia, jót tett

a haza népével. A hazaszeretnek mindig legdrágább és legértékesebb gyémántköve a népszerűség. Nemzeti-ségi áramlatoktól nyugtalanított vidéken, Csernoch János igazi népszerűséggel, mely nagy áldozatoktól sem riadt vissza, a magyar hazához és a magyar nemzeti államhoz igyekezett erősen oda kötni a népet, saját személyének varázsával, jótéteményeinek nagyságával, de politikai programjának hódító erejével is.

Akik hazafiságát kétségbe vonták, mutassanak fel olyan népszerűséget, mint aminő Csernoch János szívét dobogtatta s ha tudatlanságból gáncsolták, tanuljanak, ha rossz akaratból, piruljanak.

A püspöki és érseki széken is az új primás mindenkor a nemzeti demokrácia embere volt. A népsegítésnek azt a módját, mely a birtokparcellázás által törekszik a népet a haza rögéhez kötni és vagyonhoz juttatni, egész lélekkel felkarolta s e téren okos, körültekintő műveletekkel az úttörők sorába állott be.

Rövid, alig négy évi távollét után visszakérül egyházmegyéjébe, amelynek kormányzásában évek során át jelentős részt vett a megboldogult

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Prológ.*

Irta: **Dudás József.**

(A színpadon egy nagyobb s egy I. osztályos kezdő diák jelenik meg tankönyvekkel, taneszközökkel. A nagyobbik oktatja a kezdőt. Velük szemben egy szegényes ruházatú, síró tót gyermek támaszkodik az utcaszögletet ábrázoló falhoz.)

Nagyobb diák:

Már mindjárt esőngetnek. Siessünk szaporán!
Pontos légy, soh'se késs! Jegyezd meg jó korán.
A későnjárókra — óh, zöldfülü diák —
Erre itt mifelénk jár szörnyű csúf világ.
A szidás még hagyján, de ki is nevetnek!
Kerekedik aztán jó híre nevednek...
S ezt le nem moshatja semmimem már róla:
Száz évig zeng aztán híredről a nóta.
No, no, no, úrfieskám, tán csak nem pityereg!
Végzi ezt helyetted — nézd, ott! — az a gyerek.
Ahhoz ez még illő, bizton elemista,
Nézzük csak!

Kezdő diák (moglepetéssel):

Hiszen ez Petelei Pista!
Szervusz, jó barátom, én kedves Pistikám!
Jaj be jó, hogy látlak, be kedves igazán!

* Előadták a galgóci m. kir. állami polgári fiú- és leányiskola növendékei 1912. nov. 16-án az Ifjúsági Segélyegylet létesítésére rendezett ifjúsági előadáson.

Hát te is eljöttél? Velünk jársz? Hát persze.
Hiszen ily jó diák, nem tudom, több lesz-e!
Az első osztályban első lesz, az szent már...
Első polgáriban te lesz első polgár.

(Nagyobb diák felé fordulva)

Tavaly a normálban volt első növendék,
Tanítók, tanulók egyaránt szerették.
Nálánál ott sem volt nekem jobb barátom.
A lelkem úgy örül, hogy most itt találom.

Nagyobb diák:

Ne csacsogj már annyit mint egy szarkagábor!
Nem látod milyen bús, szomorú e jámbor?

Kezdő diák:

Csakugyan. Hát mi baj? Szaporán mondjad, no!
Nincs neked nagy fejed, hogy búsulj mint a ló.
Ne félj hát, mondjad már, egy-kettő... no,
[rajta!]

Tót gyerek (tótos kiejtéssel):

Én járnai polgárit a'zapám nem hagyja.
A' zenyim apamnak nincs van pénz, semmi nem,
Hozzá még a' zidén krumplicska nőtte sem.
Azt mondott, vagyom én oly erős mint a vas.
A' zövé fiából nincs van úr, lesz inas!
Lenni jó iparos, én is az zakarom,
De tudni, hogy legíny vagyom a talpamon.
Aki tud rajzolni, dolgozni rajz után,
Akit megdicséri, becsüli úr is ám!

Aki tud a számtant, földrajzt és történet,
Amit írt sok író. Azt a sok és szépet,
Mi meg van magyarban. Ezen a szép nyelven,
Amin a' zangyalok beszélnek a menyben.
Óh, mindezt tanulni be nagyon szeretném!
S mindenki teheti, csak én nem... csak nem én!
Kell sok könyv, toll, írka; a tandíj még hagyján...
Mondogat nekemnek a' zenyim jó atyám.
A szegény zembernek drága a' ziskola.
Én szegény nem megyek be oda, de soha.
Vagyom én ezirt bús, hogy sírni is tudnám...

Kezdő diák (sajnálkozva):

Be nagyon sajnállak... (Csöngögetnek)

Nagyobb diák (sürgötte):

Siessünk, jó komám,
Mert majd megérezzük a sujtoló kezét!

Kezdő diák (kimenés közben):

Hát Isten segítsen s maradjon is veled! (Elmennek)

Tót gyerek (egyedül):

Hát ez is elment. Mint az a sok-sok más,
Normálból ismerős volt tavalyi pajtás.
Hangzik már odabenn búvájos szép beszéd
S én csak a távolból hallhatom a nesztét.
Segítő kezeket senkitem nyújt felém...
Én vagyok e földön a legnagyobb szegény!
Ennek a hazának vagyok a gyermeke...
Szeretem nemzetem... s az vajjon szeret-e?

Simor primás oldalán. Most élére áll a hatalmas egyházmegyének s azt amennyire emberileg előre látható, bölcseséggel, szeretettel, lankadatlan munkakedvvel és áldozatkészséggel fogja vezetni a hitéleti célok, a hazafiúi és társadalmi eszmények virányai felé.

Élre áll a magyar katolikus egyháznak, melyet a nagy primások emlékéhez méltó tettekkel fel kell magasztalnia, hogy a kereszt fénye és a primási méltóság bibora dícsőséget, áldást, boldogságot hintsen szét a magyar Sion ormáról.

Isten kegyelme szálljon magyar katolikus egyházunk új fejére, adjon neki erős lelket és lángoló szívet, hogy a jelen nehéz időviszonyok között szerenesés kézzel oldhassa meg azokat a nagy feladatokat, melyeket a korszükségek a magyar katolicizmusnak kijelöltek és a virulás hervadatlan díszével övezhesse körül magyar Sionunk fenkölt homlokát.

Háborús izgalmak.

Nyitra, dec. 1.

Hetek óta háborús izgalmak között él az ország lakossága és tagadhatatlan, hogy a háborús kedv az országban emelkedőben van, amiből azonban még korántsem lehet következtetni arra, hogy egy nagy háborút, egy európai konflagrációt, állami és nemzeti létérdekeinknek a megvédése tesz szükségessé.

Az államokat és a népeket ugyanazon a lélektani úton lehet tűzbe hozni és hareba keverni, mint az egyes embereket. Valamint ezeknél nem mindig fontos érdekek okozzák azt, hogy az ember a saját embertársával porbe szálljon, háborúságot kezdjen, hanem nagy részök van a perek és az ellenségeskedések meg-

kezdésében az indulatoknak is, úgy az államok és a népek ellenségeskedését is igen sokszor a felizgatott indulatok, a hatalmi gög, a nagyra-vágyás, az irigység és féltékenység idézik elő.

Ha heteken át azt írják a lapok és azt beszélnek a politikusok és a diplomaták is, hogy az már még sem járja, hogy egy olyan kis ország, mint Szerbia fittyet hányjon a nagyhatalmat alkotó monarchia kívánságai és intelmeire és nem tűrhető az, hogy ez a kis ország az ő politikai és gazdasági céljai felé ami politikai és gazdasági céljainkkal ellenkező irányban haladjon, ha ennek a helyzetnek tűrhetetlen voltát szünet nélkül hangoztatják és e közben a nemzeti büszkeségre, a nagyhatalmi állásra, a kis ország ellenszegüléséből származó veszélyekre is folytonosan hivatkoznak, akkor csak természetes, hogy az ország lakosságának lelkületében ugyanaz történik, ami az egyes ember érzésvilágában szokott végbe menni akkor, ha a büszkeségét és a nagyra-vágyását sokáig izgatják: haragra gyúl és haragjában embertársával nagy háborúságba elegyedik.

De amit az egyes embernél sokszor megakadályozni nem lehet, az indulatok sugallta ellenséges érzelmeket és tényeket népeknél és államoknál korlátok közé szoríthatják, esírójokban elfojthatják a kormányok, melyeknek éppen az a nemes feladatuk, hogy a józan belátás elvei és szempontjai szerint intézzék a gondjaikra bízott népek és országok sorsát.

Magyarország és Ausztria érdekei komolyan szóban forognak azon események következtében, melyek legujabban a Balkán félszigeten lefolytak. Politikai érdek köti a monarchia mind a két államát s elsősorban Ma-

gyarországot ahoz a törekvéshez, mely Albánia nemzeti függetlenségének a biztosítását tűzte ki célul; gazdasági érdek követeli, hogy Szerbia ami kereskedelmi kivitelünket Délalbánian át ne keresztelhesse és az Adria partján egy olyan kikötőt, minő Durazzo vagy Alessio, amelyek lehetővé tennék azt, hogy monarchiánkat a tengeren is szláv gyűrű övezze körül, el ne foglalhasson, vagy legalább hadi kikötővé át ne alakíthasson.

Ezek az érdekek azonban, melyeknek fontosságát senki sem tagadhatja, csak szóban forognak, csak éppen hogy érintve vannak, de nincsenek kockára téve.

A politikai és gazdasági érdekek előmozdításában minden jól kormányzott országban mindig nagyobb szerepe van a politikai és diplomáciai munkának, mint a fegyvernek és a háborúnak. Anglia az ő mérhetetlen gazdasági és politikai hatalmát, nagyszerű diplomáciájának köszönheti. A legelőnyösebb kereskedelmi összeköttetéseket ügyes taktikával, más nemzetek összeütköző érdekeinek a saját javára való kihasználásával szerezte meg.

Monarchiánknak is megadatott a kedvező alkalom, hogy más nemzetek összeütköző érdekeit a saját javára kihasználhassa. Albánia nemzeti autonómiaja nem csak ami érdekünk, hanem érdeke Olaszországnak, érdeke Romániának és Bulgáriának, közvetve pedig érdekelve van ennél a politikai alakulásnál a német birodalom is, amelynek sok oka van félteni Konstantinápoly felé irányított kereskedelmét a szláv gyűrűnek az adriai partokon való terjeszkedésétől. Sőt ha a török fővárosnak Konstantinápolynak jelentőségét nemzetközi szempontból vesszük figyelembe, akkor

(Közelről a Himnusz hallatszik. Ennek elhangzása után a tót gyerek mint nagy diák jelenik meg a színen. Hévvél, érzéssel, majd Hungária, majd a közönségre mutatva.)

Mikor e búbajos bús hangokat hallom,
Valami átrezeg szívemen, agyamon.
A vérem felpezseg s a forró vérhullám
Büvös érzéseit pataként ontja rám.
Nem nyíl szóra az ajk, hogyha a szív érez,
Csak érzem, hogy szívem mindig köztetek lesz!
Nem jó szó ajkamra, csak azt, csak azt érzem:
Mily nagyon szeretlek téged s téged én népem!
Nektek köszönhetem én minden örömöm,
Neked s mindnyátoknak köszönöm, köszönöm.

Apróságok.

Reménysugár a kopaszoknak.

Ismeretesek azok a nagyhangú reklámok, amelyek mindegyike biztos orvosságot hirdet a hajhullás ellen. Amint azonban az eredmények mutatják, mindeddig nem sikerült olyan szert feltalálni, amelyiknek a segítségével újra sűrű haj borítaná a tar fejeket.

Ujabb időben az ultraibolya-sugarakkal végeztek kísérleteket, amelyeknek az a tulajdonságuk van, hogy a sugarak által érintett bőrfelületet erősen izgatják és élénkebb vérkeringést idéznek elő. Először dr. Kromayer végeztet ilyen sugarakkal kísérleteket, amelyek

Azt hiszem, hogy... jajj, jajj!... Azt hiszem:
Mert akkor keblére ölelne engemet, [nem szeret,
Aki úgy akarom szeretni s írig őt...]

(Távolból, elmosódva a Himnusz hallatszik.)

Megbűnhődte már a multat és jövendőt...
Hű magyar ajkáról zeng, száll tova sorba,
Mért ne hajtnám köztük fejem én is porba?
Vagy nekem nem szabad? Hát hol az én hazám?
Itt ringott a bölcsöm, sír majd itt borúl rám...
Itt, ezen a földön nem lehetek árva.
Édes hazám! fiad szereteted várja.

(Letérdel, imádkozik)

Jó Isten, Istenkém, magyarok Istene!
Kis fiad magyarnak maradni szeretne.
Akihez fordulnak kiesinyek és nagyok:
Segíts meg, ne hagyj el, én is magyar vagyok!
Ne hagyj el jó hazám, én édes nemzetem...

(Fényes ruhában, kardosan megjelenik Hungária)

Hívásodra — ime! — jó anyád megjelen.
Hallottam a szavad, a kérést, a hívót,
Hallottam bús sirást, szívembe nyílalót.
Aki bennem bíz, nem esalódik soha
S édes anyja leszek, nem pedig mostoha.
Nem nézem, hol ringott a bölcsője fája,
Ringatta bár Kárpát, vagy a róna tája.
Nem nézem, hogy ajkán milyen szó esendül
Érezze csak azt, hogy igazán szeretnek, [meg,

Akkor én elöttem egyformán mind kedves,
Segíték mindnyáján szívemből örömet.

Elveszni nem hagyta a haza még fiát,
Segíti, megvédi, hogyha hozzá kiált.
Segítem: ki vallja, hogy a szíve magyar;
Ki tudja: ez a föld ápol és eltakar.

Bizva-bíztál bennem édes, jó kis fiam,
Segítő két kezem — ime! — már is itt van.
Itt vannak a könyvek s mi bennük szép és jó:
Keljen ki szivedben s legyen maradandó.
Itt a toll, az írka, itt meg a rajzszerék
S mit majd bennük elérsz — Istennek, embernek
Tetsző és jó legyen. Nőjjél bennük nagyra
S munkád majd hozzon fényt a munkás magyar-
Vésd észbe s ne feledd, a költő ilyen szolt: [ra,
Legyen minden magyar különb mint apja volt!

Most Isten vezessen! meaj az iskolába!

Szeress és ne feledd, nincs szebb mint a hála.

(A tót fiú a kapott könyvekkel boldogan elmegy.)

A hon minden fia hogyha így szeretne,
Áldás és békesség szállna a népemre.

(Kezével parancsolólag int)

Tűnjék el a jövő borongós homálya!
Suhanjon az idő kerekének szárnya!
Suhanjon az ürbe két pár év el gyorsan!
Tárljon a jövő, hol írva a sors van!

még Franciaország és Angliára nézve sem lehet közömbösnek mondani azt, hogy vajjon a szlávok borítja-e el az egész Balkánt Oroszország hatalmas szférája alatt, vagy pedig éket vernek-e egyes életképes kis nemzetek a balkáni szláv alakulások közé s ezzel Európa keleti részében kaput nyitnak a nemzetközi befolyásnak, melyből Európa minden nemzete hasznot fog húzhatni.

A szerb-orosz érdekeltséggel tehát szemben áll úgyszólván egész Európának az érdekeltsége s így emberileg bizonyosnak mondható az, hogy az orosz terjeszkedés ellen Európának többi államai gátul állítják fel Albániának az autonómiáját és bizonyos az is, hogy úgy az új állam mint Románia és Bulgária is az európai egyensúly érdekében a hatalmak protektorátusa alatt fognak állani, mint ahogy állott Törökország mindaddig, amíg szervezetének a korhadása lehetetlenné nem tette a fentartását.

A diplomáciai szemhatár tehát korántsem olyan sötét, hogy nem nyujtana kilátást az ország és a monarchia érdekeinek biztosítására, ha talán nem is rögtön fog bekövetkezni a dolgoknak ez a fordulata. Ezen az úton haladva biztosan győzünk, míg egy nagy európai háború révén, még ha győznénk is, csak veszthetünk nagy javakat, pótolhatatlan értékeket.

Az ellenzéki pártok egyesülése.

A rég óta vajdó eszme, az ellenzéki pártok egyesülése, illetőleg a különböző pártokon levő politikusok nagy többségének egy egészen új pártban való tömörülése, még nem érett meg a megvalósulásra, de halad a megvalósulás felé.

azonban rendkívül körülményesek voltak. Az ő eljárása abban állt, hogy a fejbőrt vékony jégvénnyel borította be és a borogatást többször megújította és az így kezelt fejbőrre alkalmazta az ultrabolya-sugarakat. Igaz ugyan, hogy ez az eljárás kissé kellemetlen és hosszadalmas volt, hanem már egy hét múlva kedvező jelenségek mutatkoztak, amennyiben a gyógykezelt helyen félcentiméter hosszú hajszálak nőttek.

Dr. Harris ilyen gyógymóddal kilenc ember közül hétnek újra kinövesztette a haját és csak két esetben nem volt eredmény. Különösen figyelemreméltó egy tizenöt éves leány esete, kinek a haja betegség folytán teljesen kihullt és az orvos ultrabolya-sugarak segítségével olyan gyönyörű eredményt ért el, hogy a leány fejét újra sűrű, hosszú haj borította. Hat hónap múlva azonban visszaesés mutatkozott, de csak egy-két folt támadt a leány fején, de újabb kezeléssel ezek a helyek is benőttek.

Szenzációs cipő.

A cipőipar legújabb szenzációja az a cipő, amelynek sarkát, talpát kényelmesen lehet kicserélni. Különleges eljárással végtelenül ellenálló és vízmentessé preparálják a felsőbőrt, a talpat meg a sarkot pedig akkor eserélik ki, amikor éppen tetszik. Sőt kicserélés közben felesleges levetni a cipőt s ilyen módon a bálteremből nyugodt lélekkel lehet hegyezésre indulni.

Ezeket a különleges cipőket Londonban máris 20.000 ember viseli és kísérleteznek vele a hadseregben is. Ha a találmány beválik, akkor a cipőszükséglet felére csökken és egyúttal a cipőárak is leszálnak s a cipőipar új irányban fog fejlődni.

A feladat nagy és az akadályok szinte legyőzhetetleneknek látszanak, de a szükség, a politikai kényszerűség sokkal nagyobb mester, semhogy az akadályokon győzedelmeskedni nem tudna.

Harcok közepette mindig meg van nehezítve a szervező munka. Pedig egy új pártnak a megalakításához nagyon gondos, nagyon óvatos és előre látó szervezés szükséges. Azért a míg a jelenleg dúló harc meg nem szűnik, az új pártkeretek megalkotása nem igen mutatkozik lehetségesnek.

A jelenleg folyó küzdelem azonban sokáig nem tarthat s akár győz az ellenzék, akár nem győz, kénytelen lesz egy új politikai pártnak az alapjait lerakni. Nincs ugyan egyetlen egy olyan politikai eszme sem, a mely ha igazán életrevaló és az országra nézve hasznos és szükséges, benn nem volna valamelyik ellenzéki párt programjában, mégis az ország jelenlegi viszonyai között mulhatatlanul szükséges, hogy egy olyan demokratikus alap rakassék le, a mely a népjogok kiterjesztése és biztosítása tekintetében szélesebb legyen a jelenleg létező pártok népjogi programjánál. Ennek az alapnak a vonatkozásai és kihatásai szerint a jelenlegi ellenzéki pártok közgazdasági és szociális programja részint módosítandó, részint bővítendő lenne.

Új és szabatos körülírást és megállapítást igényel a pártok közjogi programja is, a melynek számot kell vetnie a fejlődő nemzeti élet igényeivel és az alkotmányos élet garanciáit fel- és lefelé egyaránt meg kell teremtenie.

Az egyesülés közös nagy célja, hogy t. i. a demokratikus haladás minden irányban biztosítsák és a hamisítatlan tiszta alkotmányosság érvényesülése előtt minden akadály elhárítsák, megadhatják a pártoknak a módot és a lehetőséget egy olyan program-kidolgozására, melyet minden párt a saját politikai reputációjának és becsületének feláldozása nélkül magáévá tehet és melyben ugyancsak minden ellenzéki párt eddig vallott álláspontjának fejlesztésére a szükséges előfeltételeket megtalálhatja.

Érdeklődéssel fogjuk kísérni az ellenzéki pártoknak egyesülési törekvéseit, melyek ha megvalósulnak, az ország politikai közéletének átalakítására nagy hatást gyakorolhatnak.

A mozgószínházak és a városok.

A technika leleményességéből egy új fajta szórakozáshoz jutottak az emberek: a mozgófénykép mutatványhoz.

Nincs annak még 16 éve sem, amikor a millenáris kiállításra a bejáratnál jobbra eső pavillonban élénk meglepődéstől ragyogó aréu közönségnek mutogatták a legújabb találmányt: a mozgófényképet. Kicsiny, alig két arasznyi nagyságú ládába vágott nézőnyílásokon át gyönyörködött a szem az új érdekes látványosságon. A találmány kezdetlegességénél fogva a képek az erős nagyítás dacára sem keltették a valóság illúzióját.

És íme, most a nagy, kifeszített fehér vásznon életnagyságú alakok mozognak, vidékek több kilométerre kiterjedő panorámája tárul elénk, megrázó drámák, kacagtató bohózatok játszódnak le az élethez megtévesztően hű közvetlenséggel.

És tagadhatlan, hogy e nagyszerű életutáztatban való szórakozása a közönség túlnyomó részének sokkal elégedettebb teljesebb és nyugodtabb, mintha maga venne részt a mozgóképekben lejátszódo idegbizsereggető epizódokban, vagy a színházban ülne. — mert a „mozi”-nak, a hogy azt a fővárosi nyegleség elnevezte, — a lehető legnagyobb előnye az, hogy nagyon olcsó mulatság.

De a vászonlepedőn lezajló bűncselek-

mények idegrázó családi drámák, érzéklázító intimitásoknak a fülledtségig izzó légkörű, túltömött helyiségben felajzott figyelemmel néző közönségre való elemi hatása csakhamar arról győzi meg az elmét, hogy ez a vásznon lejátszódo gyors életfolyás legjobban köti le az ideges korgyermek érdeklődését, hogy tehát a mozgóképek mutatványa a közönség megszokott szükségletévé válik, melyről lemondani nem fog, de tökéletesedésével azt még inkább megkívánja. De ebből a tényből következik egy nagy fontosságú megállapítás is. Ennek a hódító találmánynak az emberek lelkületére, erkölcsi nevelésére és kedélyvilágára, ismereteik készletére egyenesen elhatározó döntő befolyása van, melynek hatása talán egy emberöltő letelte előtt meglepő jelenségekben, társadalmi átalakulások és világraszóló mozzanatokban fog megnyilvánulni, aszerint, hogy a nagy közönség köteles gondozója: az államhatalom közhatóságai utján irányító befolyást tart-e fenn ezen intézetek keletkezésére és működésük közérdekű ellenőrzésére, vagy szabadjára engedi-e az érzelmeire, emberi esendőségre spekuláló vállalatoknak botrányos előadásokkal való garázdálkodását.

Nem kell azt különösebben bizonyítgatni ugyanis, hogy a mily erkölcsi nevelő hatása lehet egy ethikai szempontból jól megválogatott sceneriának a fogékony emberi lélekre, oly esábitó és romboló hatású különösen a zsenge ifjúságra egy rémregény, egy borzalmas bűnügyi dráma, egy apache-történet végignézése.

De ezeken felül a történelmi-, föld- és néprajzi sat. tartalmú ily előadásoknak kiszámíthatatlan értékű ismeretterjesztő befolyása lehet a közönség azon részére, mely sok félbe maradt tanulású oly emberekből alakul, akik életviszonyaik mostohasága, elháríthatatlan akadályok miatt nem szerezhették meg azt a műveltségi fokot, melyre mostani életviszonyaikkban nagy szükségük lenne, hogy társadalmilag is inkább érvényesülhessenek. Es ezeket az ismereteket az ilyen egyéniség most olyan észrevétlenül, senkitől meg nem figyelve, a legesekélyebb anyagi és erkölcsi áldozattal szerezhetheti meg.

Ezekből elháríthatatlanul következik, épen a mozgó képeknek közkedveltségénél fogva, hogy a helyhatóságnak ingerentiálval kell bírnia a mozgószínházak ellenőrzésében és műsorának megállapítása tekintetében.

A helyhatóság feladatköre nem merülhet ki — élelmi szerek, házi szükségleti cikkek kifogástalanságának szigorú ellenőrzésében; legalább is oly mértékű gondot kell fordítania a közönség erkölcsi és szellemi táplálékának jóságára. És erre annál is sürgősebben köteles, mert sajnos, a modern technika ezen genialis vívmányát magánosok gyors vagyonszerzésre használják ki, ha mindjárt erkölcsi hullákon keresztül is.

Hogy aránylag jelentéktelen befektetéssel létesülő ily intézetek nem nagy munkával rövidesen megvagyonosodjanak és a közönség magasabb érdekei is ki legyenek szolgáltatva — ez köztekintetektől is tarthatatlan.

A nagy üzletek, gyárak nap-nap után százakra menő embert foglalkoztatnak, és ez által a közjót is szolgálják, tetemes vagyontakat fektetnek be vállalkozásaikba. A mozgófényképszínház tulajdonos esekély befektetéssel, kevés munkaerővel dolgozik. És ha a másik fejlettségben előrehaladt kultúr-intézményt: a rendes színházat vesszük, mily nagy tökére van szüksége egy színigazgatónak, hogy társulatot szervezhessen! Hány színészt, zenészt, kellekest és mesterembert foglalkoztat! És gyakran minden törekvése meghiusul a közönség közönyén; ám a sok tagú társu-

latot fizetni kell, a fűtés, világítás és egyéb kiadás naponta nagy összegeket emészt fel, nem ritkán kénytelen a társulatot felosztatni, és örülhet, ha vagyonának roncsaival menekülhet.

Igazságos tehát, hogy a könnyen szerzett jövedelemből a város, melynek területén jelentékeny vagyont szerez az ily vállalat, mint erkölcsi testület is kapjon részt és hogy a technika vívmányából nyert új jövedelmi forrás ne magánemberek, hanem a köz javára monopolizáltassék.

Ebből az elvből kifolyólag már sok magyar város készítette a mozikról szabályrendeletet, melyben a bruttó bevétel 15—30%-át köti le a város számára. Így pl. Győr város a mozgósínházaktól havi 100—300 korona díjat szed. Temesvár a mozgókép-színház bruttó bevételeiből 10%-ot kap városi részesedés címén. Az 1911. évben egyik mozgókép-színház 93.283 kor. 50 fill., a másik 67.844 kor. 20 fill. bevételt ért el. Ezután a horribilis bevétel után a város 16.112 kor. 76 fill. részesedést kapott.

Az érdekelt mozgófénykép-színház tulajdonosok felelősségekkel próbálkoznak a városi szabályrendeletek ellen, de a belügyminiszter azokat rendre visszautasítja.

Mindezekből megállapítható, hogy a mozgósínházaknak a fent előadottak szerint való megrendszabályozása, ellenőrzése és a jövedelmükből való részesedés biztosítása minden város jogos érdeke, és hogy ezen jövedelmező vállalatok csak akkor fogják tényleg nemcsak egyes magánosok túltengő érdekeit, hanem a népnevelést, a kulturát, egyszóval a közérdeket is szolgálni.

A trencsénmegyei állapotokhoz.

Írta: **Spectator.**

Trencsén, nov. 28.

II.

Az alkoholizmus elleni küzdelemben szerepet játszanak a népmisziók is. A miszió, miután nem mindennapi dolog, az újdonság ingerével hat, annak emléke maradandó, és hatása sokakban állandó. Nagy baj, hogy mindez a koresmáros zsebével ellentétes érdekviszonyba kerül és saját anyagi szempontjából nem törődve százak testi-lelki pusztulásával, igen sokszor igyekezik is a koresmáros mindazt lerontani, a mit a pap beszéde, vagy a szent miszió épített a nép lelkében. Ily konkrét esetben a koresmáros kimélet nélkül megrendszabályozandó volna. Ha nincs még ily törvény, vagy rendszabály, úgy javaslatba kell hozni ilyent.

Az iskolában is sokat lehet tenni e tekintetben a jövőre való kihatással. A mértékletességet itt meg lehet alapozni. Szükséges azonban, hogy ezek az iskolák meglegyenek. A marikói völgyben épülnek már állami iskolák. Amíg Felsőmarikónak annyi iskolája nem lesz, a hány koresmája van, addig ott haladásról beszélni nem lehet. A tanítók azután szintén álljanak hivatásuk magaslatán. Utáltassák meg a gyermekkel a részegességet. A lelkeséssel karöltve tiltsák meg végkép a pálinka élvezetét, büntessék a szabály ellen vétőket, s az állhatatos abstinenteket jutalmazassék. Az intező köröknek azután legyen gondjuk rá, hogy a mértékletesség tekintetében komoly eredményeket elért tanító is évenként jutalmazassék.

A koresmára vonatkozó törvények és szabályrendeletek szintén pontosan betartandók. A 15 éven aluli gyermekeknek ott nincs helye egyáltalában. A törvény hivatott örei figyelnek-e arra, hogy ez betartassék? Ugy-e: quæta non movere! Ha nincs panaszos, akkor nincs panasz! — A nép önmagát nem fogja feljeleníteni, a törvény öreinek, a hatóság közegeinek egyes alkalmakkor, melyek a népet a törvény megszegésére szokták esabítani, ki kell szállaniok a helyszínére, s a törvénynek és rendszabálynak így kell érvényt szerezniök. De hát a „darázsfszékbe” csak senki sem akar nyulni.

Vasárnap és ünnepnapon a koresmahelyiségek feltétlenül zárva tartandók. Hogy vakarja

a füle tövit ebben a marikói völgyben a koresmáros, ha ünnepnapon arra ébred, hogy zuhog az eső, kevés nép jön a hegyekből a templomba. Látszik, hogy a nép e napon áldoz legtöbbet iszákos szenvedélyének.

Kívánatos, hogy a hatóság, a pap, a jegyző, a tanító, a csendőr, ha e völgyben részeg embert meglát, jelentse fel, intézkedjék, hogy az ittas embernek ez a ballépése a törvény szerint legalább enyhén megtoroltassék. A völgyről felvett „torzkép”, de másképp festene akkor!

Azt mondhatná azonban valaki, hogy hiszen élvezete minden ember vágyik, még a szegény ember is, hát egy-egy családi esemény alkalmával, lakodalmón, keresztelőn, vagy mondjuk nagy ünnepeken mit igyék ez a szegény nép? Erre azt felelem, hogy a mértékletességi egyesület megengedi a bornak, sörnek bizonyos mértékben való élvezetét, sőt betegség, katonai szolgálat stb. idejére kimérten a pálinka élvezetét is.

Legyen azonban a hatóságnak gondja, hogy a völgyben tiszta bor, iható sör mérsékelt mindenkor. Hisz mennyi sör fogy máris a völgyben. Ellenkező esetben a nép igen hajlandó lesz a pálinkához visszatérni.

Vannak esetek, s ezek számát minden telhető eszközzel szaporítani kell, hogy egyesek végkép tartózkodók a szesz ital élvezetétől, tessék csak utána nézni. Mily italt lehet ezeknek nyújtani adott ünnepi alkalmakkor?

Erre a kérdésre a felsőbb vidék megadja a választ. Ha az ilyen antialkoholista, az ilyen valódi és szigorú antialkoholista mégis inni, élvezni, kezében töltött poharat látni akar, igyék a kiszuczai nép példájára pezsgő gyümölcslé, pezsgő bonbonokat. Ez felfrissítő, üdítő hatással lesz szervezetére, elviselhetőbb teszi neki a szigorú önmegtartóztatást, mert hisz „mégis iszik”, s a szegény ember a koresmáros faggatásának se lesz annyira kitéve, mert ennek még ebből is mindig tisztességes polgári haszna lehet.

Az itt leirtaknak különben számtalan példája van a völgyben, s ez a papság műve, s részben a tanítóké. Csak az mondhatja tehát, hogy e népek nincs „vele érző vezetője”, a ki ezeknek működési helyére: a templomba és iskolába nem jár, azt nem látogatja.

2. A második nagy baja e völgynek a rossz vagyoni helyzet, a szegénység. Minél fellebb megyünk a völgyben, a nép annál szegényebb. Legszegényebb Felsőmarikón. Itt a népek esahugyan nincs talpalatnyi saját földje, a hová fejét lehajtsa. A földterület a Hahn uradalomé. Talán nagy mérvben ez a körülmény is egyik szülőoka az elterjedt alkoholizmusnak. Tapasztalatból tudjuk, hogy minél szegényebb a nép, annál nagyobb az alkoholizmusra való inklinációja. Az ügyefogyott nép ebben is segítőkésre szorul.

Ujdonságok.

A primás változás.

A hivatalos lap nov. 28. száma a következő legfelsőbb kéziratokat hozta:

Kedves *Vasary* bibornok! Mídon vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére Hozzám benyújtott lemondását az esztergomi érsekségről kérelméhez képest elfogadom, teljes Elismerésemet fejezem ki Irántam és Hazám iránt mindenkor tanúsított hűségéért és a haza javára teljesített kiváló szolgálataiért.

Kelt Budapesten, 1912. évi nov. 20-án.

Ferenc József s. k.

Gróf *Zichy János* s. k.

*

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Vasary* Kolos bibornoknak a heregprimási méltóságról és az esztergomi érsekségről történt lemondását saját kérelméhez képest elfogadván, 1913. évi január 1-étől kezdődőleg Magyarország heregprimásává és esztergomi érsekké dr. *Csernoch* János belső titkos tuncasosomat, kalocsai érseket kinevezem.

Kelt Budapesten, 1912. évi nov. 20-án.

Ferenc József s. k.

Gróf *Zichy János* s. k.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Brečka* János adóhivatali gyakornokot a nyitrai adó-

hivatalnál a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Formanek* Agost dr. nagybecskereki törvényszéki jegyzőt a nyitrai, *Sárvári* Sándor dr. trencsénai törvényszéki jegyzőt a nagybecskereki és *Lange* Iván dr. nyitrai törvényszéki jegyzőt a trencsénai törvényszékhez helyezte át.

Eljegyzés. *Körbl* Márk eljegyezte *Un-gár* Bella kisasszonyt Nyitráról.

Hivatalos látogatás. *Adamovich* Pál szeneci kir. tanfelügyelő a múlt napokban hivatalos látogatásra Szakoleára érkezett.

Barsvármegye főispánjává báró *Kürthy* Lajos helyébe, a kit a király Turóc vármegye főispánjává kinevezett, *Keltz* Gyula es. és kir. kamarás, orsz. képviselő fog kinevezettni. Az ezen kinevezéssel megüresedő aranyosmaróthi mandátumot az ottani munkapárt dr. *Belicza* Pál aranyosmaróthi ügyvédnek fogja felajánlani. — Barsvármegye közönsége november hó 30-án bucsuzott el báró *Kürthy* Lajos főispántól.

Felolvasás. A nyitrai kath. körben f. hó 1-én délután 6 órakor felolvasás lesz. Ez alkalommal *Csonka* Mihály k. r. tanár az aviatikáról fog sok hasznos tudnivalót elmondani.

Kitüntetés. A király *Stiglitz* Zsigmond galgóci körorvosnak a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete f. hó 29-én tartotta november havi rendes közgyűlést *Tóth* Lajos polgármester, később *Markovics* Sándor városi tanácsnok elnökléte alatt.

A napirend előtt dr. *Kállai* Ármin az élelem uzsorát tette szavá s helyes észrevételeket tett a hal és húsdragaságról, úgyszintén a piaci élelmi szerek drágaságáról. A polgármester felvilágosító megjegyzései után az ügy javaslatlattel véget a gazdasági bizottsághoz utasított.

A légszesz számla bemutatásánál *Palásthy* Vilmos kir. táblabíró és *Árpássy* Imre bankigazgató szólaltak fel s a gyakran előforduló rossz világítás okainak kiderítését és ezzel kapcsolatosan a szerződésben kikötött jogok szigorú érvényesítését követelték. — Az ügy már vizsgálat tárgyát képezi.

A nyitra—varebély—lévai vasut előmunkálati engedélyének 1 évre való meghosszabbítása tudomásul vétetett.

A magyar városok orsz. kongresszusának kötelekében több tagú helyi bizottság választott meg *Tóth* Lajos polgármester elnökléte alatt, kongresszusi tudostónak *Gyürky* Ferenc főjegyző küldetett ki, tagsági díj címén pedig a város évi 100 koronát szavazott meg.

Tóth Lajos polgármesternek kérvénye a VII. fizetési osztály első fokozatába való sorolása iránt, s a tanács és pénzügyi szakosztálynak erre vonatkozó javaslata levétetett a napirendről, mert az 1912. évi LVIII. t. c. 16. §-a értelmében a tisztviselőknek kedvezőbb előléptetése csak szabályrendelet által eszközölhető.

Az új közbizottság céljaira megvásárolt területből 7 hold és 760 □-ól 3 évre bolgár kertészeknek bérbe adatott holdankint évi 100 koronáért.

Özv. *Engel* Samuné mozi tulajdonosnéval a szerződés megkötöttet azon feltétel alatt, hogy a megkötött szerződés a mozgófénykép-színházról alkotandó rendelet szerint fog módosulni.

A tárgysorozat több fontos pontja, így az 1913-iki költségvetési előirányzat is a következő közgyűlésre halasztott.

A Nyitrai Ingylenej számára újabb adakoztak: N. N. 86 kor. 83 fillér, *Salvendy* Arthur Nyitra 20 kor. *Czobor* Béláné *Kajsza* 10 korona, *Bárány* Pálné Nyitra 10 korona, dr. *Pullmann* János 5 korona, H. K. Budapest 2 korona. — A nagyrabesült közönségnek ezúttal köszönetemet fejezem ki, hogy támogatással lehetővé teszik ezen kis egyesület fennállását. *Özv. Turóczy* *Károlyné*.

Az első magyar hölgysofför. Pöstyénből vesszük a hirt, hogy az első magyar hölgysofför székhelye Pöstyén fürdő lesz. *Felsner* Kitty az első nő Magyarországnak, aki engedélyt nyert automobilok vezetésére. *Felsner* Kitty nemrég tette le a soffőri vizsgát Pozsonyban *Bejczy* *Árpád* hivatalos szakértő és *Kutsche* rendőrkapitány előtt.

A szociális egyesület mulatsága.

A nyitrai keresztény szociális egyesület nov. 24-én színelőadással összekötött tánemulatságot rendezett. Az egyesület tagjai a *Próbaházasság*-ot adták elő meglepő sikerrel. A közönség alig győzte megtapsolni a kacagtató bohózat ötletes fordulatait, melyeket a szereplők helylyel-közel elmés mókákkal toldottak meg.

Az ünnepély alkalmából felülfizettek: Weigl Antal 4 kor. Dr. Francisey Lajos kanonok, Kolos József, Harmath Endre 2-2 kor. Andódy Lajos, Dr. Bezák István, Blahut József, Belák József, Filkorn Jenő, Filo János, Gabula Gábor, Králik Gyula, Dr. Mihalovics Ede, Rezánt Antal, Riszner Gyula, Rusz Gusztáv 1-1 kor. Letko János 60 fill. adományoztak. Ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Tanító választás. Tótmegyeren az üresedésben levő segédkantori és tanítói állásra *Khin* István somorjai születésű jeles képesítéssel bíró tanítót választották meg.

Tűzoltói emlékérem átadása.

A tűzoltás humanus szolgálatában 25 évet eltöltött tűzoltók kitüntetésére Ó Felsőge által alapított emlékéremet a nagybicsesei tűzoltó egyesület 13 tagjának mult vasárnap adta át *Domaniczky* László főszolgabíró, a ki ez alkalommal buzdító beszédet intézett a kitüntetett tűzoltókhöz s különösen *Tombor* László volt tűzoltó parancsnok érdemeit emelte ki, mint a kinek főrése volt az egylet megteremtése és felvirágoztatásában

Halálozás.

Zsambokrétthy Emil Trencsén vármegye nyug. alispánja, volt orsz. képviselő, a trencsénmegyei gazdasági egyesület elnöke, nov. hó 20-án Vághidason életének 78. évében elhunyt. Temetése nov. 22-én ment végebe Trencsén vármegye közönségének nagy részvéte mellett.

Esküdtbíróóság Nyitrán.

A nyitrai kir. törvényszék esküdtbíróasága az 1912. év IV. negyedére a következőképp állított össze: Salzberger Ede földbirtokos Nagybossány, Fiala Teofil nyug. tanító Berező, Iritzer Zsigmond papirkereskedő Nyitra, Acs Ignác nyug. tanító Vicsápapáti, Pettkes Géza városi számvévő Nyitra, Bábk János urad. intéző Vágsellye, Zelinka Emil hentes Nyitra, Santavy János földbirtokos Úzbég, Stefánik István gyapjúkereskedő Berező, Gyuricza József földbirtokos Bábindal, Hunyadi László urad. intéző Szelőce, Sajmovics Henrik, gazdasz Nyitra, Skoluda Ferenc gazdatiszt Úrmény, Török István földbirtokos Ersekujvár, ifj. Fülöp Lajos földbirtokos Magyarsók, Mészáros Ferenc földbirtokos Ersekujvár, Csapos Mihály hentes Nyitra, Gajdácsy Jenő gazdasági felügyelő Nyitra, Ernyey Béla földbirtokos Alsóköröskény, Mikle Mihály földműves Vágfarkasd, Schulez Sándor koresmáros Negyed, Csernyánszky Mihály földbirtokos Magyarsók, Czánik László földbirtokos Zsitvamartonfalva, Pécs Ede fűszerkereskedő Nyitra, Mikus Agoston kisbirtokos Vághosszúfalu, Paray Sándor gazdatiszt Soponya, Varsányi Károly kisbirtokos Nemespann, Belovics Lajos földműves Vágsellye, Takács Mihály földbirtokos Negyed, Minárik András háztulajdonos Nyitra. — Helyettes esküdt: Morton József vállalkozó, Tenezer Gyula vm. aljegyző, Unzeitig József kocsigyártó, Krammer Sándor fakereskedő, Jaczkó Gyula gázgyárigazgató, Kramár Vilmos könyvnyomdász, Berzse Domonkos háztulajdonos, Bergmann Samu ny. tanító, Kálmán György kovács, Berger Izidor kárpitós, valamennyien Nyitráról.

Új állások szervezése.

Lapunk hasábjain egy alkalommal már említés történt *Szakoleza* város képviselőtestületének azon bizottságáról, melyet a közgyűlés a városi szabályrendeletnek az új törvény követelményei szerint való átdolgozása ügyében küldött ki. Tudvalevőleg ennek körében került föl határozottabb alakban először a nagyközséggé való átalakulás eszméje. A bizottság elkészítette jelentését s előterjesztette javaslatát, melyet a közgyűlés el is fogadott. E határozat szerint *Szakoleza* szab. kir. r. t. városi tisztviselői fizetés tekintetében az állami tisztviselőkre nevezte megállapított VIII—XI., a lakáspénz tekintetében a VII. fizetési osztályba soroztatnak. Szerveznek továbbá még egy második tanácsnoki állást a IX. fiz. osztályba és beszűntetik az alszámvevői állást, akinek munkáját ezentűl a számvevő fogja végezni, a számvevő teendőit

pedig átveszi az új tanácsnok, aki egyuttal felügyeletet fog gyakorolni a pénztáron. Megszűnik továbbá az irattárnoki állás s helyette egy irnoki állást szerveznek a XI. fiz. osztályba. Eszerint a városi tisztikar a jövőben a következőképp alakul: Polgármester (VIII. fiz. oszt.), rendőrkapitány, I. tanácsnok és közigyám, II. tanácsnok, főjegyző és árvaszéki ülnök, orvos, erdőmester, ügyész, számvévő, állatorvos, pénztárnok, ellenőr, I. és II. irnok, és végrehajtó. A közgyűlés kimondta, hogy a IX. osztályba sorozott erdőmester köteles lesz az összes városi mérnöki teendőket díjtalanul elvégezni. A beszűntetett alszámvevői és irattárnoki állással szemben rendszeresített II. tanácsnoki és II. irnoki állásra december végén lesz a választás, mikor az általános tisztújításra is sor kerül. A város jelenlegi alszámvevője *Rosenbach* Antal, irattárnoka *Ujváry* János. Ez utóbbiról még a nyár folyamán híre járt, hogy nyugdíjba küldik s bár a hír alaptalannak bizonyult, a körülmények ismerői előtt nem titok, hogy bizonyos oldalról mindent elfövetnek, hogy a városnak ezt a teljesen munkaképes tisztviselőjét elmenesszék. Hogy ez melyik hatalmasság sógorának vagy komájának kedvéért történik így s hogy ki az a boldog tisztviselőjelölt, akinek teljes ellátását a város polgársága a saját zsebéből lesz kénytelen liquidálni, az egyelőre még titok. Bizonyos azonban az, hogy ha akár az irattárnokról, akár a városnak bármely más tisztviselőjéről van is szó, a város polgársága és befolyásos vezetői aligha fogják jó szemmel nézni, hogy nyugdíját kell fizetniük teljesen munkaképes és életerős tisztviselő részére, akiket akarunk ellenére s anyagi kárukra zavartak nyugalomba, sógorasági és komasági tekintetektől.

Népmissio. Kosárfalván november hó 26-tól dec. 7-ig három schwarzbauchi redemptorista atya szt. missiót tart, melyen a szomszéd községekből is számosan vesznek részt.

Legényegyleti mulatság. A báni róm. kath. legényegylet folyó hó 24-én színelőadással egybekötött táncvigalmat rendezett a házalap javára. A bevétel 340 korona volt. A következők urak fizettek felül: Zamaróczy János 1 kor. Czeizel Antal 4 kor. Ifj. dr. Balogh Mátyás 3 kor. Szabó József 1 kor. Vranovics Béla dr. 1 kor. Benyák József 4 kor. Pelikán Adám 4 kor. Tomanóczy Lajos 3 kor. Kubicska Szerafin 3 kor. Kluvancz Ferenc 1 kor. Turcsin Antal 3 kor. Béli Béla 4 kor. Heind György 5 kor. Herezka Armin 1 kor. Feldman Manó 1 kor. Tóth Kálmán 2 kor. Vermes Elek 1 kor. Kapsz János 4 kor. Balazsovjech György 1 kor. Id. Balogh Mátyás 1 korona. A t. felülfizetőknek és a jelenvolt közönségnek hálás köszönetet mond a rendezőség.

Kimutatás. A *Nyitrai Keresztény Nőegylet* f. hó 16-án megtartott teadélutánja alkalmából történt jótékonycélú adakozásokról. Kézpénzben adakoztak: Árpássy Imre és neje 30 kor. Berzevicsy Emil 10 kor. id. Boróczy Lászlóné 5 K. Babó Tivadarné 5 K. özv. Brogyányiné 3 K. özv. Biróné 3 K. Csillaghy Györgyné 20 K. Cvertek Ferenc 10 K. Craus Vincéné 10 K. Csemniczky Gézané 5 K. Dr. Ehrenfeld Gyuláné 6 K. Eiser Sándorné 2 K. özv. Faschler Ferencné 6 K. Dr. Fauer József 1 K. Glaser Edéné 4 K. özv. Hervert Antalné 30 K. Dr. Havas Arminné 3 k. Juhász Sándorné 6 kor. Dr. Jelinek Miksa 3 kor. Kneisel Károlyné 6 kor. Kramer Adolfné 6 kor. özv. Kopesányi Nándorné 3 kor. Kiss Dávidné 2 kor. Dr. Klobusiczky Károlyné 1 kor. Dr. Lelley Jenőné 12 kor. Dr. Lelley Jenő 3 kor. Lakits Attiláné 10 kor. özv. Löger Gusztávné 5 kor. Dr. Munels Lajosné 8 kor. özv. Modrányi Ivánné 5 kor. Modrányi Mariska 5 kor. N. N. 1 kor. Dr. Polányi Aladár 2 kor. Rédeky Gézané 5 kor. Róth Kornélné 4 kor. Salvendi Artur 20 kor. Szmidá Kálmán 9 kor. Dr. Sztránszky Izor 6 kor. Szirányi Gézané 5 kor. Szirányi Irma 5 kor. Szathmáry Istvánné 4 kor. özv. Schurmanné 3 kor. özv. Spanyol Antalné 3 kor. Tombor Kornélné 10 kor. Dr. Tombor Valérné 10 kor. özv. Thuróczy Károlyné 10 kor. Tóth Lajosné 5 kor. Thuróczy János 5 kor. Tóth Gyuláné 5 kor. Tomasech Klára 5 kor. Tombor Valér 5 kor. Telegdy Kovács Andorné 2 kor. Winkler Gyuláné 5 kor. Weszely Alajosné 2 kor. Verő Arturné 1 kor. Dr. Vásárhelyi Hugó 1 kor. Természetben adakoztak: Adler Bernátné, Aitner Ferenc, Baesa Istvánné, Braunsteiner Mihály, Bartha

Lászlóné, Bohunka Gézané, Bíró Blanka, Dr. Biringer Ferencné, Csillaghy Györgyné, Csernyák Rezső, Csemniczky Margit, Dubovicsky Jozsa, Deseő Dezsőné, Erdeős Akosné, Ghyezy Zoltánné, Dr. Gyürky Géyané, Huszár István, Huszár Istvánné, Havas Lajosné, Dr. Havel Józsefné, Holub Olga, Holub Malesi, Dr. Jelinek Miksáné, Dr. Krémer Gyuláné, Kiss Dávidné, Králik Adolfné, Dr. Klobusiczky Károlyné, Langmahr Jánosné, Langhammer Vincéné, Medits Károlyné, Merkáder Antalné, Novotny Vilmos, Nyulassy Sándorné, Nyulassy Klemma, Richter Arturné, Rengerné, Seeber Vilmosné, Seeber Vincéné, Steer Kamilla, Szentgyörgyi Józsefné, Széchenyi Sándorné, özv. Spanyol Antalné, Schustek Imréné, Tenezer Gyuláné, Tamaskovich Jolán, Verő Arturné, Verő Ferencné, Wutzay Miklósné. A Nőegylet céljaira adományozott: Dirnfeld Samu 10 kor.-t. A nemesszívű adakozóknak ezuton is hálás köszönetét fejezi ki az egyesület. A teadélután tiszta jövedelme, minden kiadás levonása után 611 kor. 10 fill., mely összeg egészben a Nyitrai Keresztény Nőegylet céljaira fordítatik.

Az Élet című képes heti folyóirat december 1-i számában elbeszéléseket irtak *Toma* István és *Kádár* Lehel, verseket *Bodor* Aladár és *P. Pál* Odón. *Lampérth* Géza folytatja mesejátékát. *Hevesi* Sándor cikke a színészi felfogásról, *Gineverné* György Ilona londoni levele, *Sztrakoniczky* Károlynak az új heregprimásról irt areképe, valamint a rendes rovatok és bő illusztrációk teszik érdekessé az *Élet* legújabb számát.

Lezuhant a padlásról. Csaknem végzetes baleset érte november hó 29-én *Burián* Rezső nyitrai honvédőrmester feleségét. *Buriánné* kukoricát vitt a padlásra. A lépes legmagasabb fokán egyensúlyt veszítve, mintegy öt méter magasságból lezuhant. Fején és jobb oldalán súlyosan megsérült. A kórházba szállították.

Hadidicsőségre vágyó csavargófiúk. Két kis nyitrai fiú, a tizenhárom éves *Mladen* László és a tizenegy éves *Szliés* János, hadidicsőségre vágyva megszökött Nyitráról, hogy a bolgár táborba önkéntesnek álljon be. Ersekujvárig szerencsésen el is jutottak, de ott az állomáson posztoló rendőrök november 27-én délután még mielőtt tovább utazhattak volna, lefűlelték és bezárták őket a rendőrség zárkájába. November hó 28-án több más tolonccal együtt a verébelyi vonaton toloncolták haza a fiúkat, amikor egy őrizetlen pillanatban *Mladen* László hirtelen elhatározással kiugrott a teljes sebességgel robogó vonatból. A kísérő rendőrök azt hitték, hogy a vonat kerekai alá került a vakmerő fiú. Verébelyre érve azonban mégis értesítették az ersekujvári rendőrséget, amely azonnal keresésére indult a halottnak hitt fiúnak. Csakhamar meg is találták őt. A kis apacs már lemondott a harci dicsőségről, de haza azért nem akart menni, mert szegyelte magát a tolonccal Nyitrára vonulni.

Forgalmi akadály. November 27-én este a 6 órai ersekujvári vonat csak másfélórai késéssel robogott be a nyitrai állomásra. A késés oka az volt, hogy az állomás bővítés földmunkálatainál kisiklott a földet és kötőmeléket szállító tehervonat és a vonat egyik kocsija ráfutott a fővágányra. Míg a forgalmi akadályt elhárították, az ersekujvári vonat a nyitraiáinkai állomáson vesztegelt.

A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjegyletének központi választmánya tegnap tartotta rendes havi ülését. A betérjesztett jelentésekből kiemeljük a következő adatokat: a folyó évben belépett 27,384 új taggal a rendes fizető tagok száma százhatvanhétezerre emelkedett. A vagyon ez évben 1,550,000 koronával növekedett s jelenleg kilencmillióhatszázötvenezer korona az egylet vagyona, melyből 8 millió korona értékpapirokban van elhelyezve. Az idén 43 új főképzőtár alakult, ezek száma 468-ra emelkedett. Különösen kiemelendő, hogy az egylet 1903-ban kezdte el a segélyezést s ez idő óta mostanig 1750 rokkant és elaggott tagjának nyújt heti 8-40—13-43 korona között váltakozó állandó rokkantségelyt, ezenkívül 470 árvanak ad heti 1-44—2-21 korona nevelési járulékot 14 éves koráig, továbbá számos özvegyet részesített végkielégítésben, úgy, hogy segélyezésre eddig 2,280,000 koronát meghaladó

összeget fizetett ki. Az egyesület 1907-től 1911-ig évi 5000, 1912-ben pedig 7000 korona állami támogatásban részesült. Az érdeklődők az egyesület központi irodájából (Budapest, VIII., József-utca 23. szám) kaphatnak bővebb felvilágosításokat és magyar, német, tót, román, horvát és olasz nyelvű alapszabályokat.

A kismányai gyárégés. Említettük már, hogy a kismányai eserepfedél gyár három emeletes körkemencejének teteje ismeretlen okból kigyuladt és alig 10–15 perc alatt az egész tető lángba borult. A gyártelepen levő munkásoknak az igazgató vezetésével nagy nehezen sikerült a tüzet lokalizálni s a gyár gép- és préházát megmenteni. A körkemence teteje és az emeleteken elraktározott különböző finomabb munkák: kályhák, gyermekjátékok a tűzvész martalékává lettek. A körkemencéről lehulló téglák és vakolat bezúrták és összetörték a kemencére támaszkodó szin eserepfedélét. A gyár üzeme egy percre sem akadt meg, a megrendelt áruk akadály nélkül szállíthatnak rendeltetésük helyére. A kár szigorú becslés szerint 250.000 koronára tehető, mely azonban biztosítás révén megtérül. Egyes lapoknak olyan értelmű tudósítása, hogy az egész gyártelep elpusztult és száz munkásalád kenyér nélkül maradt, minden alapot nélkülöző valótlanúság.

Amerikába vitorlázott. Nagy port vert fel annak idején Formágyi Imre bosáci segédjegyzőnek bogoszlói körjegyzővé való megválasztása. Formágyi a fővárosból került Bosáera, hol segédjegyzői tisztet vállalt. A segédjegyző népszerű ember volt a környéken, ennek tudható be, hogy a hivatalos jelölést legyőzte. Most váratlanul híre kelt, hogy a körjegyző többrendbeli szabálytalanság elkövetése után, elhagyta állását és Amerikába szökött. Érdekes, hogy Formágyi, midőn már biztonságban érezte magát, a treneséni járási főbírói hivatalt terjedelmes levélben értesítette szökéséről. Okául családi körülményeit hozta fel. A vármegye alispánja Formágyi ellen vizsgálatot rendelt el.

Elítelt kivándorlási ügynök. Sikeres fogást tett múlt héten a galgóczi esendőrség. Egy Trebaticzky Mihály nevű kivándorlási ügynököt rábizonyította, hogy több felsőatraki leányt útlevél nélkül liferált Amerikába. A galgóczi főbíró 10 napi elzárással és 100 korona pénzbírsággal sújtotta ezért Trebaticzkyt.

A bíró és a tanítónő. Privigyéről írják lapunknak: Izgalmas jelenetek játszódtak le a napokban a felsőprónai községében. A községi bíró régóta haragosa Czeizel Róza tanítónőnek, s ezért a tanítónő csak nehezen tudja megkapni fizetését. A múlt héten a tanítónő egy iskolásgyereket küldött nyugtájával a bírónak fizetésének kiutalása végett. A bíró azonban személyes megjelenését kívánta a tanítónőnek. Czeizel Róza eleget tett a bíró kívánságának. Szóváltás támadt köztük, a mely olyan heves volt, hogy a tanítónő kénytelen volt a község házára menekülni, a bíró ellen pedig panaszt tett a felettes hatóságnál.

Kisgazdák a többtermelésért. A múlt évben Baranya, Békés, Pozsony, Nyitra és Kisküküllő megyében 20–30 olyan kisgazdát választottak ki, akik az ottani gazdasági egyesület ellenőrzése alatt végeztek kísérletet oly módon, hogy egy holdat megtrágyáztak 150 kg. szuperfoszfáttal, egy holdat pedig trágyázatlanul hagytak. Baranya-megyében a műtrágyázott kat. holdon termett átlagosan 1068 kg. buza, 1564 kg. szalma. A műtrágyázatlanon termett 971 kg. buza, s 1463 kg. szalma. Terméstöbblet 97 kg. buza és 101 kg. szalma, a rozsnál pedig a terméstöbblet 142 kg. szem. Békés-megyében termett kat. holdanként 1247 kg. mag, műtrágyázatlanul 1081 kg. Az átlagos többtermelés tehát 166 kg. mag. Nyitra-megyében termett 1395 kg. mag és 1691 kg. szalma, a műtrágyázatlanon pedig 799 kg. mag és 1470 kg. szalma. Többet termés tehát a buzánál 153 kg. mag és 224 kg. szalma, a rozsnál pedig 120 kg. mag és 311 kg. szalma. Pozsony-megyében termett a műtrágyázott területen 909 kg. mag és 1253 kg. szalma, a műtrágyázatlan területen 734 kg. mag és 1154 kg. szalma, tehát terméstöbblet a buzánál 175 kg. mag és 99 kg. szalma, a rozsnál 136 kg. mag és 264 kg. szalma. Kisküküllő-megyében a rendkívül rossz időjárás és rengeteg sok egér csaknem tönkre

tette a vetéseket, mégis a műtrágyázás javára megállapított a buzánál 84 kg. szem terméstöbblet. Ezen kísérleteket tehát több száz kisgazda végezte, s egyetlen egynél sem fordult elő, hogy a műtrágya terméstöbbletet ne adott volna, sőt a terméstöbblet mindenütt olyan nagy volt, hogy legalább 60–100 %-kal nagyobb hasznot adott, tekintettel ama körülményre, hogy 1 q. szuperfoszfát ára csak 9–10 korona, holott ugyanolyan súlyu buza ára 20–24 korona.

Orvtámadás az uton. Bozsik István tornyosi napszamos múlt kedden este hazafelé ballagott a mezőről. Lakása közelében állítólag haragosai orvul megtámadták és leszúrták. A esendőrség nyomozza a tetteseket.

Megszökött az adósság elől. Moszkovits József nyitrabányai cipész mintegy 420 korona ára bőrárút vásárolt Rosenberger József ottani bérkereskedőnél. Egy szép napon azután azon keserű meglepetésre ébredt a hitelező, hogy a cipésznek se híre, se hamva. A esendőrség múlt héten kinyomozta, hogy Moszkovits Wischenekbe szökött.

Hajsza a kém után. Hétfőn délután az a hír terjedt el Nyitrán, hogy egy szerb kém tartózkodik a városban és rajzokat készít a laktanyákról és a sátorbarról. Az egyik papírüzletben másoló papírokat és írószereket vásárolt és gyanus viselkedésével magára vonta egy véletlenül ott tartózkodó honvédtiszt figyelmét. A hír csakhamar eljutott a rendőrségre is. Vad hajsza indult meg a kém kézrekerítésére. A rendőrök hosszas utánjárás után kinyomozták, hogy a kém több napon át a Schiller-szállóban tartózkodott. Végre késő este kézrekerült a meggyanusított ember is. Megmotozása alkalmával több idegen nyelvű okmányt, állítólag egy orosz nyelvű igazolványt is találtak nála, melyek némelyike azt a gyanút keltette, hogy hamisítvány, amennyiben a peesét feltűnően meg volt esonkítva. A rendőrök igen megörültek a sikeres fogásnak, de örömük később örömmé változott, a mennyiben kiderült, hogy a letartóztatott emberben eszméket fogtak, kiderült az is, hogy a szerb kémnek nézett ember nem más, mint Blau Armin 32 éves elecskei lakos, ki nagy kedvelője az alkoholnak és ilyenkor különös viselkedésével gyakran kelt feltűnést. Évekkel ezelőtt a fővárosban is félrevezette a hatóságot és toloncuton került Nyitrára.

Halálos baleset. A nyitrai Kramer-féle telepen hétfőn délután 5 óra tájban halálos baleset történt. Brezina József 15 éves tormosi munkást, a mint fűrészpont szedett a gőzfűrésznél, elkapta a szíj, és a gép úgyszólván darabokra tépte. A szerencsétlen nyomban kiszenvedett.

Csendélet a korcsmában. Nagy ribillió volt vasárnap este 9 óra tájban a nyitrai Schlesinger-féle korcsmában. Egy ittas honvéd összeverekedett az egyik borozó vendéggel. A korcsmáros fia a vendég védelmére kelt, mire a katona kirántotta hüvelyéből oldalfegyverét és a fiatal Schlesinger vállába szúrta. A esetpaténak a helyszínére siető készültség vetett csak véget.

Színház.

Már a múlt héten hatalmas falragaszok hirdették a színtársulat jövetelét. Az előzetes színházi jelentésben egy esomó új színművéssel volt szerencsénk megismerkedni. A régiek közül az igazgató páron kívül Czako Gy. Timár Béla és Aranka jöttek vissza hozzánk. Az új gárdának örülünk... Végre valahára ideje lenne ha Szabó igazgató művész-személyzetét erősnek és megfelelőnek találánk, mert az előző évben sajnos ép az ellenkezőt voltunk kénytelenek tapasztalni. A társulat gyengeségének és belső egyenetlenkedéseinek rendszerint a közönség adta meg az árát. Reméljük, hogy az új gárda helyre állítja a hanyatló mérleg egyensúlyát és kipótolja az előző év sikertelenségét s ezáltal a színház visszanyeri újra a régi közönségét és telt házait.

Mindezek elérésére sok sikert kívánunk... Ha a társulatnak sikerül emberségesen elvégezni mindazon legújabb darabok előadását, melyeket az igazgató a színházi jelentésben felvett, akkor a jelen színiévad az előbbi év műsorozatát felülmulja, sőt fényesen igérkezik.

Magunk részéről a legnagyobb érdeklődéssel tekintünk a megvalósítás elé.

Bizonyos varázshatással van a színházat látogató közönségre, ha Lehár Ferenc operettei kerülnek bemutatásra. Ezt tapasztaltuk a Cigányszerelem bemutatóján, ez töltötte be a publikumot most is, mikor a jelen színiévad bemutató és megnyitó előadásán színre került az „Eva”.

Lehár operetteiben az elragadó erőt a kellemesen hangzó és fülbemészó gyönyörű ritmusokban meg-megújuló zene szolgáltatja. Az operette librettója eléggé érdekes és változatos.

Az „Eva” bemutató előadásáról az elismerés hangján szólunk. Az összes szereplők ambiciózus játékkal igyekeztek a legjobbat nyújtani. Nem is esoda, hisz az első előadások alkalmával sserezhetik meg a közönség vonzalmát és szeretetét. A jól megalapozott munkát siker koronázza.

Az operette sikere első sorban a zenekartól függ. Szulz a zenekar karnagya mindent elkövetett, hogy a főszereplők igyekvő munkája eredményes, hatásos és tapsokban gazdag legyen. Jól számított, mert a vezetőszereplők a megemlékezést külön-külön, valamint együttvéve mind megérdemlik.

A női szereplők közül Fűredi Vilma vezetett. Eva szerepében hatalmas tere nyílt a közönség tetszésének kiaknázására. Hangját néha kissé fáradtnak találtam, különben a megtestesült finomság és jóízűs nyilvánult meg úgy a játék, mint a táncbeli diszkrétio tekintetében. Hatásos arc-mimikája nagyon tetszett a közönségnek. Kassay Rózsi „Pipszi” szerepében temperamentumos játékaival Fűredi sikerét igyekezett ellensúlyozni. Kedves megjelenése, hajlékonyan esengő hangja tapsokat aratott. E két nő nemes versenyt szíves érdeklődéssel szemléltük, kíváncsiak vagyunk, ki lesz a kettő közül a „nyitraiak kedvence”. A férfiak közül Sugár Jenő az érdem. Szimpatikus ügyes megjelenését, kellemesen hangzó finom baritonját élveztük. Sugár szép jövőnek néz eléje. Heltai Arpádnak minden tete tűz. Temperamentumos játéka alig bir uralkodni. Jóakarató túlzásait kellemes hangja és szép tánc enyhítette. Lugosi Jenő játékát kedvelve figyeltük. Timár Béla ismerős ügyes mókái sikerültek. Mindezek azonban csak a bemutató előadásra vonatkoznak, mert a keddi és a szerdai előadásról egészen más a véleményem. Tekintettel arra, hogy a Szerkesztő úr kötött marsrutával látott el, részletekbe nem boesájtkozom, hagyom a jövő hétre.

Csütörtökön Rössler „A frankfurtiak”-ja ment. Kevesen voltak a vigjátékon, de annál jobban mulattak. Lugosi Jenő ügyes alakító tehetség és komikusnak bizonyult. Sáska Ilona és Kovács L. játéka, Timár Béla sikerült éleci a megemlékezést megérdemlik.

Nyílt-tér.

(E rovat alatt közzétettéket nem vállal felelősséget a Szerk.)

A titkos tudományok,

miképen kell az állatokat kövérré tenni, hogy óvjuk azokat a betegségtől, hogy kapunk több és jobb tejet, hogy gyógyítsuk szanta lovakat, hogy érjük el hogy a tyúk többet tojjon stb. 1633-3

könnyen megtanulhatók.

Minden gazda, akiezt tudni akarja, kérje a Mr. T. Paraskovich főhercegi kamaraszállító állategészségügyi házikönyvét teljesen ingyen

Irsai Weisz József és Társától Nyitra.

Gondos családapák karácsonyi és ujévi ajándékaikat:
 bel- s külföldi illatszereket, fésű, manicure és parfüm kazettát, bőrdíszmúarút, bonboniert stb. az „ETNA” drogériában szerzik be Nyitrán Tóth Vilmos-utca 8. szám a „Szarvas-szálloda” mellett. Vidéki rendelések portómentesen szállítanak. 180 1-5

Telefon interurbán 173.

Telefon interurbán 173.

ALAPITTATOTT 1869. ÉVBEN

KYITRAI NÉPBAKK MINT RÉSZV. TÁRS.

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyveeskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről. 11. 12. **Az igazgatóság.**

SZÉKHÁZA VÁROSHÁZTÉR 3.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK
 KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

Adametz Alajos kárpitos-mester

Nyitra, Tóth Vilmos-utca 15.
 Műhely: Tóth Vilmos-utca 7.

Elvállalok a szakba vágó bármily munkát jutányos áron. — Jávítá-sokat lelkiismeretesen végzem. Több éven át nagyobb városokban — Teschen, Bécs, stb. — szerzett tapasztalataim folytán a legkényesebb igényeket megelégedésre kielégíthetem. Egyszerű levelező-lapon való meghívásra a helyszínére — rövid időn belül — utazom. A nagyrebecsült közönség szives pártfogásáért esedezem, maradok kiv. tisztelettel

Ugyanitt egy fiu tanulónak felvétetik

Ugyanitt egy fiu tanulónak felvétetik

141. 7-26.

Van szerencsém értesíteni a n. é. hölgyközönséget, hogy a legújabb párisi divat szerint, dús választékú

női divatárú üzletemet

f. évi augusztus hó 1-től Engel József-féle házba (Telegdy-utca 4. szám alá) helyeztem át.

Spanyár A.
 női divatárú üzlet.

138. 13-19

Legszebb és legjutányosabb

karácsonyi ajándék egy olajban festett arckép

10 koronától kezdve, készül:

Juhari Károly
 festészeti műtermében Nyitra, Erzsébet-út II.

179 2-4

Ajánlok téli finom

vajkörtét

érik novemberben és decemberben **5 kilós postakosárban** gondosan csomagolva 4.— korona.

Renet almák

eper, bór és parmen fajokban **5 kilós postakosárban** gondosan csomagolva 3.— korona.

Finom palackborok

1 nagy palack Zobor-gyöngye K 1.30
 1 nagy palack Burgundi vörös K 1.40

Üres palackokat 10 fillérért vissza veszek.

Pécs Ede Nyitrán

kereskedő és szőlőbirtokos. 142 30-52

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemete-fű cukorkánál. 152 4-6

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a Réthy név.

1 doboz ára 60 f. Nagy doboz 1 k. Mindenütt kapható. Csak Réthy-félét fogadjanak el.

Karácsonyi vásár!

Jó áru! Olcsó árak!

Játékárú. Dobozok. Tárcák. Kötények. Harisnya. Keztyű.

Dobos Jenő cégnél Ingek és nyakkendők. 182. 1-4

Nyitra, Tóth Vilmos-utca. Játék- és ajándéktárgyak igen nagy választékban.

TELEFON SZÁM: 66

„ASBEST” tetőpala egyedüli elárusítója Nyitrán

TELEFON SZÁM: 66

Répvillák, trágyavillák, vakarók, eke-vasárú, rudvas, tengelyek, ökörpatkók, mindenféle vasárú, vasalások, fedőlemez, kátrány, cement, gipsz, izoler lemez, stukatornád, cylinder és gépolaj. Chamotte-tégla és liszt állandóan nagy mennyiségben raktáron. Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

LINKENBERG JÓZSEF vaskereskedése és építőanyagok raktára, NYITRA.

160. 6-13.

Hont megyében
**1000 holdas birtok
azonnal bérbe adó.**

183 1-1 Bővebbet a kiadóhivatal.

**Rév-utca 6. sz. ház
eladó esetleg bérbe-
adandó.**

Közelebbi értesítés a
Nyitrai Népbankban.

WEIGL ANTAL
PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai
gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi
urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,
cimádákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb árakon.

Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.

15. 40-52.

JANKELA JÓZSEF
:: épület- és ::
díszmű-bádogos

Készít és raktáron tart
konyhaberendezéseket,
zománcozott kék edé-
nyeket, fürdőkádakat,
angol szobaclosetteket,
szabadalmazott John-
féle kéménytoldókat és
mosógépeket, stb. stb.
Elvállal házbefedéseket
házi villanycsengők fel-
szerelését, villámhári-
tőket, vízvezetékek fel-
szerelését és javítását,
fekvő- és lógócsatorná-
kat stb. stb. pontosan
és mérsékelt áron. ::::

Nyitra, Hid-u. 14.

(41 42-52)

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE”
számára igen jutányos áron
felvétetnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, — ugyanitt
a lapra is elő lehet fizetni.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon Velencei és üveg mozaik Telefon
70-01. :: intézete :: 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett

TEMPLOMABLAKOKAT

66. 48-52.

velencei és üveg mozaikot a leg-
egyszerűbbtől a leggazdagabb
kivitelig jutányos árak mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódási templom Bács m. 15 nagy
ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljauhely 8 nagy ablak.
— Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és
Köhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti
örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. —
Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: ::

Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után.

Kívánatra költségmentesen a helyszínre utazom.

Telefonszám 144. Telefonszám 144.
STÖCKER JENŐ PUSKAMŰVES
kir. törvényszéki hites fegyverszakértő
NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 28. SZÁM.

Ajánlja a legmegbízhatóbb
elsőrangú vadászfegyvereit.
Képviselője: a **Cogswell &
Harrison London, Clab-
rough & Johnstone Bir-
mingham, J. Springer's
Erben** cs. kir. kamarai szál-
lítók **Wien, J. B. Rongé**

filis Liége, Gustav Genschow & Co. Berlin világhírű gyártmányoknak.

Duplacsövű Lancaster vadászfegyver alsó kulccsal
34. — koronától, ugyanaz Toplever zárral (kakas
közötti kulccsal) 42. — koronától feljebb. Brow-
ning serétes önműködő 5 lövetű fegyver cal. 12
és 16 öbben eredeti gyári áron 210. — korona.

„Steyr”, „Browning”, „Clement”, „Pieper” auto-
matikus 7 és 8 lövetű pisztolyok eredeti gyári
árakban: cal. 6-35 m m 45 k, 7-65 m m 50 k, 9 m m
75 k. Revolverek 6 lövetű 5 k. Flobert fegyverek 14
kor.-tól, flobert pisztolyok 2.40 kor.-tól feljebb.

Azonkívül mindennemű fegyverek, vadászati és sportcikket, löszerek stb. nagy választékban. Fegyvereim általam pontosan vannak belőve, 2 évi jótállás minden fegyverért.

Töltött füstös és füstnélküli töltények **Kropatschek fegyver használt**
minden öbnagságban naponta frissen töltve. **8 lövetű cal. 11-2 24 korona.**

Villany zseblámpák 2 kor. 40 fillértől, öngyújtók 1. — koronától feljebb nagy választékban kaphatók.
137 12-52

Kitüntetve az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicsőséző oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS
BÖRKERESKEDŐ
0000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 0000

Telefon szám: 144.

156. 7-0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzle-
temben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra.
Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett
bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, bőrkereskedő.